

עלון מס' 960 וארא כד' בטבת תשפ"ה

שבת מברכין
הודש שיבט
ראש חודש ביום המישי
המולד יהיה ביום רביעי,
בשעה 6 בבוקר, 17 דקות ו-17 חלקים

מאפלה לאור גדול

הצפרדעים!

בכל מכה מעשרת המכות ישנם לימודים ולקחים נפלאים לשעה ולדורות. כל מכה ומכה היתה מכוונת מידה כנגד מידה אל מול מעשיהם של המצרים. אנחנו ניגע במכה אחת שהודיעונו חז"ל שהיתה קשה כמו כל עשרת המכות - מכת הצפרדעים, ולכן אף מוזכר בעניינינו עשרה פעמים המילה צפרדעים! דעת רבי עקיבא שצפרדע אחת גדולה עלתה מן היאור, והמצריים התחילו להכותה, ובכל מכה ומכה יצאו נחילים של צפרדעים, עד שמילאו את כל מצרים! רבי אלעזר בן עזריה אומר, שאותה צפרדע שיצאה מן הנהר, התחילה לצעוק בקול גדול, ולקולה התאספו כל הצפרדעים שהיו במקומות רחוקים! המצריים העשירים חשבו להתחכם ונעלו את בתיהם על מסגר ובריח, והצפרדעים ירדו לתהום ועלו עד מקום שרצו להיכנס והיו אומרים: אנו עולים לעשות רצון קונינו! ריצפת השיש נבקעה והצפרדעים היו עולות ונוטלות בית הסתרים שלהם ומסרסות אותם! והיו הצפרדעים מדברים עם המצריים לאמור: מאחר שביטלתם את ישראל מפריה ורביה, אתם ראויים לעונש זה! ולא זו בלבד אלא אף היו נכנסים למעיים שלהם והתחילו לשיר בקירקורים וצריחות, ולא שקטו אף לרגע! ולכן אף לא יכלו המצריים לדבר איש אל חבירו! ומידה כנגד מידה היתה כאן בגלל שהבעיתו את ישראל בקולות וגערות, הביא ה' עליהם צפרדעים שיבעיתום בקולם! ועוד כשם שהעירו את ישראל משנתם כדי לעבוד, כך קולות הצפרדעים העירו את המצריים משנתם.

אחים יקרים, ממדרשי חז"ל נפלאים אלו נמצאנו למדים הוראה לדורות והכוונות רבות וטובות, תחילה וראש נציין שהמכות שה' יתברך הכה במצרים, טמנו בקירבם חסד גדול ועצום, שהרי מתוך המכה עצמה יכלו המצריים, אילו רק היו מתבוננים מעט ופוקחים עיניהם וליבותם לדעת במה חטאו ועל מה ולמה הסער הגדול הזה ומה עליהם לתקן, וממילא בין נבין שמכותיו של ה' יתברך מלאות חסד ורחמים, מדודים ושקולים במאזני צדק של א-ל דעות! לימוד נוסף וחשוב שאומנם צפרדע אחת היתה תחילה, אולם כשחשבו המצריים להתחכם ולהלחם כנגדה ולא להכנע, לא זאת בלבד שהבעיה נותרה בעינה אלא הוחרפה שבעתיים: מן הצפרדע יצאו נחילים נחילים של צפרדעים, דהיינו כאשר לא עושים סתימה בזמן, בסופו של דבר צריך במקרה "הטוב" טיפול שורש, והתעלמות מוחלטת יכולה לגרור בעקבותיה אף עקירת שיניים! וזאת עלינו לזכור ולדעת שלכל אדם ואדם ישנה את הצפרדע - המכה הפרטית שלו. והתעלמות ממנה יכולה לגרור בעקבותיה "צפרדעים" נוספים גדולים וקשים מהראשונים. אם נשכיל להפיק את הלקח הנפלא, ונלמד שלכל מאורע ומעשה הקורה עימנו, ישנה יד מכוונת מלמעלה התואמת למעשינו, נדע ונשכיל לעשות חשבון נפש אמיתי ונוקב, וממילא להתקרב אל מקור הטוב - הבורא יתברך הטוב והחפץ להטיב!

היהודים ששועבדו במצרים בתקופת פרעה, חוו את הגיהנום על בשרם. סבלם של בני ישראל במצרים ארך מאתיים ועשר שנים והחל עם פטירתו של יעקב אבינו בחיר האבות. אז החלו המצרים בצעדי הראשונים של השיעבוד. כאשר יצאו בני ישראל ממצרים, היו ברובם נכים ופגועים מבחינה גופנית בשל העינויים הקשים והאיזמים שהיו מנת חלקם בשנות השיעבוד. המצרים התנהגו עם ישראל באכזריות שאין כדוגמתה, ואף חפצו במאוד מאוד לדכא את רוחם של בני ישראל. המדרשים מלאים בתיאורים מצמררים על סיבלם ויסוריהם הנוראיים שהיו מנת חלקם היום יומי של בני ישראל. שוטרים מצריים היו מחפשים אחר התינוקות הזכרים בבתי ישראל ומשליכים אותם ליאור. הנשים העבריות היו מחניקות את אנהותיהן בשעת הלידה כדי שהמצרים לא ישמעו שעומד להיולד בביתן תינוק. דם יהודי נשפך כמים. ילדים, צעירים וזקנים, נשים וגברים הוכרחו לבצע עבודות כפיה משעות הבוקר המוקדמות עד שעות הלילה המאוחרות. כשהיו המצרים רוצים לחרוש שדותיהם, הם היו משתמשים ביהודים במקום בהמות, כדי שלא לעייף את בהמותיהם. היהודים אולצו לבנות על קרקע חולית. כל מה שבנו שקע באדמה. הבנין קרס על העבדים ומחץ אותם למוות. פרעה חלה בצרעת, וכדי להרפא היה רוחץ בדמם של מאה וחמישים תינוקות יהודים בערב ומאה וחמישים בבוקר, והמדרשים עוד מלאים בסיפורים ותיאורים... אך כשהקב"ה ישתבח שמו לעד החליט לשים קץ לחושך ולסבל, ליסורים ולקשיים, הוא שולח את משיחו משה רבינו, והכל התהפך לטובה ולברכה, וכבר הובטחנו שהגאולה האחרונה תהיה הרבה יותר גדולה ומרשימה מגאולת מצרים. כל שעלינו לעשות זה להתחזק בתורה ובמצוות, להתפלל ולקוות שהקב"ה ירחם עלינו וישלח לנו במהרה את משיח צדקינו.

זמני כניסת ויציאת השבת

שם	ה"א	י"ם	ח"ה	כ"ש
כניסת שבת	16:48	16:31	16:35	16:49
יציאת שבת	17:47	17:45	17:45	17:48
רבועתם	18:20	18:24	18:18	18:22

הפטרת השבוע

הפטרה: כה אמר ה' בקבצי (יחזקאל כה-כה, כט, כא)

"וידבר אלקים אל משה" (ו,ב)

פירש הרב "שפתי כהן" זצ"ל: משה רבינו התאונן מדוע הכביד פרעה את עול השיעבוד ופסק מליתן תבן לעם. ענהו הקדוש ברוך הוא: אדרבה, זו ההוכחה שגאולתם קרובה לבוא! "ראה ראיתי את עוני עמי - וארד להצילו". כי בסוף החבית ימצאו השמרים, והכאבים העזים הם האות והסימן להתקרבות הלידה. וכן הם "חבלי משיח", הצרות המתגברות בזמן האחרון על עם ישראל, הן ברוחניות והן בגשמיות - ומתוך צרה ימציאנו פדות ורווחה, במהרה! ובכך פירש חברו, הרב תורת חכם זצ"ל, את תחילת הפרשה: "וידבר אלקים (מידת הדין) אל משה, ויאמר אליו אני ה' (מידת הרחמים)": "דע לך, שתוקף השיעבוד שנדמה לך כדין נורא, הוא למעשה רחמים וחסד, משום שעל ידו תמהר הגאולה לבוא, כמו שתוקף החשיכה מורה על הבוקר הממשמש ובא!

(מעייין השבוע)

"וה' נתן קולות וברד ותהלך אש ארצה" (ט,כג)

כתב המלבים זצ"ל: מטבע העולם ברקים ורעמים רואים תחילה את הברק ואחר כך שומעים את הרעם, אף כי הברק והרעם באים כאחד, לפי שחוש הראיה מהיר יותר מחוש השמיעה, ועד שקול הרעם מגיע אל האוזן, כבר קלטה העין את אור הברק. ברם, כאן נשתנו הדברים באופן שלמעלה מן הטבע, כאשר שמעו את קולות הרעם והרגישו בברד הניתך ארצה בד בבד עם אש הברק, שהרי קבע משה תחילה את המועד המדויק של רדת הברד והקולות, ואילו היו הללו יורדים זמן מה אחר הברק, היו המצרים יכולים לטעון כי משה לא ידע הדיוק את זמנה של המכה. לפיכך היה הכרח לשנות כאן את סדרי הטבע, וקול הרעם נשמע בד בבד עם ראיית הברק.

(מעיינה של תורה)

"ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני ה' אלקים" (ט,ל)

כתב בספר תורת משה: ידועה הקושיה: מדוע מגיע היה עונש למצרים על אשר עינו את בני ישראל, והלא מלכתחילה נגזרה גזירה מלפני השם יתברך, שהמצרים ישעבדו את בני ישראל ויענו אותם? ברם, התירוץ הוא, שהרי המצרים לא עשו זאת כדי לקיים את גזירתו של השם יתברך, כי אם מתוך רשעותם ושנאתם לישראל, ולפיכך נענשו. כאשר פרעה מבקש להצדיק את עצמו, כי "ה' הצדיק ואני", כלומר, ה' צדק בגזירות ואף אני צדקתי, לפי שבקשתי רק לקיים את גזירת ה', אומר לו משה: "ואתה ועבדיך ידעתי כי בטרם תיראון" - יודע אני כי אתה ועבדיך לא עיניתם את ישראל אך ורק מתוך יראת שמים, משום שרציתם באמת לקיים את גזירת ה', שכן כלל וכלל אינכם יראי שמים כאלה, אלא עשיתם זאת מתוך רשעות ושנאה בלבד, ולפיכך ראויים אתם לעונש, וזהו שכתוב "כי ידעת כי הזידו עליהם", כי הקדוש ברוך הוא יודע מחשבות.

(תורת הפרשה)

היה יהודי אחד ירא שמים ביותר, שהרבה שנים לא היו לו ילדים. הוא אהב מאוד את אשתו, אבל מאוד רצה ילדים, ואחרי עשר שנים שלא נפקדו, החליט להתגרש מאשתו כדי להינשא לאישה אחרת. בדיוק בשבוע של תאריך מסירת הגט לאשתו, נפטר אביו של אותו אדם. היה זה מוצאי שבת, ולא היה מי שיעשה טהרה לנפטר. הרב מרדכי אליהו זצ"ל, הפשיל את השרוולים והחל לטהר את גופו של הנפטר, על מנת שיוכלו לקבור אותו בלילה ולא להלין אותו עד למחרת שיבואו המטהרים. במהלך הטהרה סיפר לו משהו שסייע לו בטהרה הזאת כי הבן של הנפטר עומד להתגרש מייד אחרי ה"שבעה" בגלל שאין לו ילדים מאישה זו כבר למעלה מעשר שנים. הרב לקח פתק ושם אותו בתוך בתכריכים, מתחת לראשו של הנפטר. אחר כך אמר לנפטר: "כשאתה עולה לשמים לבית דין של מעלה, תעמוד על כך שלבן שלך יהיו ילדים". יצא הרב מחדר הטהרה ואמר לבן של הנפטר: "אל תתגרש, בתוך שנה יהיו לך ילדים". אחר כך אמר הרב לאיש שהיה איתו בטהרה: "מה שראית, אל תספר עד אחרי מאה ועשרים שלי". הסיפור הזה אכן נשאר סגור ומכוסה עד ליום כ"ה בסיון, שבו הרב השיב את נשמתו לבוראו. אחרי ה"שבעה" בא אלינו אותו אדם שהיה עם הרב בחדר הטהרה וסיפר לנו את הסיפור המופלא הזה. מיותר לספר שכדברי הרב כך באמת היה. באותה שנה שבה נפטר אביו של אותו אדם - נולד לו הבן הראשון. אחר כך נולדו לו כמה ילדים, שנה אחרי שנה, ממש כציווי הרב לנפטר.

אחרי מלחמת ששת הימים הגיעו החיילים למערת המכפלה בחברון. צריך לזכור, כי למרות שבמערה הזאת קבורים האבות והאימהות, לא נתנו הערבים רשות ליהודים להיכנס למערה. הם אמרו שאברהם, יצחק ויעקב שייכים רק להם. ליהודים הם נתנו רשות לעלות רק עד המדרגה השביעית. אחרי מלחמת ששת הימים, כששיחררנו את חברון, שלח הרב ניסים את הרב אליהו לטפל במערת המכפלה, בכותל ובקבר רחל. כשהיו במערה, נכנסו לשם החיילים בפעם הראשונה אחרי הקרבות. החיילים היו חלקם פצועים וחלקם רעבים והרבה מהם עייפים אחרי כמה ימים של לחימה, והם ראו שם שטיחים וישנו עליהם. פתאום יוצא השייח של המערה, ששמו ג'עברי, ומתחיל לצעוק על המפקדים ועל החיילים. הוא אמר להם: תצאו מהמערה הזאת. אתם לא מכבדים אותה. אנחנו המוסלמים, כשבאים לכאן, רוחצים את הידיים חמש פעמים. מורידים את הנעליים ומכבדים את המערה. ואתם לא מכבדים אותה בכלל. ישנים פה ואוכלים פה, ועולים על השטיחים עם הנעליים המלוכלכות שלכם. אין לכם כבוד למקום הקדוש הזה. צאו מהמערה!!! לכאורה הוא היה צודק. כולם שתקו, חוץ מאחד. הרב אליהו, שהבין את השפה הערבית כמו שהיינו שם כמעט כל המפקדים הבכירים, אמר לו: תקשיב יא שייח!!! אתה יודע שאם יבוא משרת לפני המלך עם בגדים מלוכלכים, ויגיש לו אוכל עם גוש מלוכלך לפני כל השרים ועבדי המלך, אחת דתו להמית. אבל אם הבן של המלך, שלא היה בבית אבא ואמא הרבה שנים, ואבא שלו דאג לו ואמא שלו בכתה עליו בלילות - אם הבן הזה יבוא אחרי עשרים שנה של נדודים בלי להזמין תור, ויבוא עם בגדים קרועים ומאובקים ויכנס לאמצע ישיבת השרים ויאמר: אבא, חזרתי!!! יבוא לאמא שלו ויאמר לה: הנה אני, אמא, חזרתי הביתה - אבא ואמא שלו יחבקו אותו בכל לב, עם הבגדים הקרועים והמאובקים. זה הבן שלהם. וכאן פנה הרב לשייח ואמר לו: תקשיב יא שייח!!! אברהם זה אבא שלנו. שרה זאת אמא שלנו. אנחנו מתנהגים פה כמו בבית. אתם בני אל פטמה, בני השפחה, בני הגר. אתם מתנהגים כמו שראוי למשרת להתנהג, ואנחנו מתנהגים כמו שראוי לבנים להתנהג. השייח של המערה האדים כולו מבושה. גם סתמו את פיו וגם קראו לו: "אבן אל פטמה" - בן השפחה. הוא נעלב, הסתובב על מקומו וחזר לחדרו כבעס גדול. אותם קצינים בכירים שהיו שם, פנו לרב מייד ואמרו לו: מה עשית? אנחנו רוצים דו קיום עם הערבים בשלום. למה הרגזת אותם? אמר להם הרב: צריך לומר להם את האמת. רק כך הם מבינים! כך נמשך הוויכוח כמה דקות, עד שהדלת של השייח נפתחה. הוא יצא מחדרו כפוף כולו וניגש לרב ואמר לו בחנפנות: "יא חכם, יא סידי, בבקשה, סליחה". הרב לא פנה אליו ולא ענה לו. הוא רק פנה לאותם מפקדים בכירים ואמר להם: אתם רואים איזו שפה הם מבינים? אני גדלתי ביניהם מאז היותי ילד בעיר העתיקה בירושלים. תאמר את האמת והם יבינו.

(אביהם של ישראל)

ההמחשה והשיבות

האדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש זצ"ל, היה משבח את רבו הראשון שלימדו את הא' ב', על שיטת החדרת צורת האותיות בתלמידיו. וכה סיפר: רבי יקותיאל, המלמד, היה איש זקן ובא בשנים, כבן שבעים שנה ויותר, אבל מומחה לרדת אל תוך אורחות חייהם של תינוקות של בית-רבן, למשוך את לבבם אליו לאהבה אותו ואת הלימודים שלומד איתם. לא אדע אם בירושה באה לו נחלתו זו - כישרון המלמדות, או שאותו בלבד חנן השם יתברך בכישרון זה, בכל אופן בר-פועל היה, יוצא מן הכלל. הדוגמאות והמשלים המחוכמים שהיה רבי יקותיאל מבאר ומסביר לתלמידים בתמונת האותיות, היו מושכים את לב התלמיד, קובעים אותם במוחו וחותמים אותם בזיכרון טוב. דלי מכאן ודלי מכאן ומוט באמצע זהו אל"ף, אשר יו"ד לו מעבר מזה ויו"ד לו מעבר מזה וקו באמצע. ובכל פעם כשהיינו רואים את נושא המים, היינו נזכרים באות אל"ף, וכן בשאר תמונות ועניינים באופן כזה, עד שכל מקרה בחיינו, היה מזכיר לנו איזה עניין בלימוד. בדורינו, התרבו הגמרות, המשניות, החומשים ושאר הספרים הממחישים את הכתוב. למרות שבדורות הקודמים לא הוזקקו לזה ופעמים שהדבר מושך את הילדים וטוב להרגילם בקטנותם להבין כל דבר בצורה מוחשית ולאט לאט ירגילם להמנע מזאת עד שיתחברו ויבינו את התורה על בוריה, וכל דבר בעיתו מה טוב.

כדאי להזהר!!!

בספר אהבה ורעות כתב שמאחר וה' אוהב ושומר את התלויים בו, יש לנו להיזהר ולהמנע מפגיעה בבן זוגנו בכל אופן, כי מתוך צער, הוא מסוגל לפנות לה' שהושיעו. ואז יחרה אפו במי שהציק לו. לעולם אין להרים קול על בן זוגך. הרמת קול היא סימן מובהק לכעס פנימי, ואותו כעס עלול להוליד צער ופחד בבן זוגך. שלמה המלך אומר במשלי: "מענה רך ישיב חימה". מענה רגוע על ביטוי כעס, מסייע לכבות אש שעלולה בקלות להתפרץ בלי שליטה. כאשר נמנעים מלהשיב, הלהט יוצא מהויכוח. כל בני זוג בעת מריבה דומים מבחינה מסויימת לאלמנה, כי כשם שלה אין על מי לסמוך או מי שיגן עליה, גם בני זוג שרבים עומדים כל אחד לבד. גם כשישנם הורים, לא כדאי לערב אותם בויכוח כי הם כנראה יצדדו לצד בנם, והויכוח יסתבך יותר מאשר במקרה שהמחלוקת נשארת בין הבעל והאישה. הכאב שבן זוג חש גדול מאוד כשאין רסן לכעס ולעלבונות. לא נעים לשמוע עלבון מחבר או זה, אך כששומעים עלבון מאדם שאוהבים כל כך, הפגיעה חודרת וחמורה יותר. לכן, חיוני ביותר לדבר על מה שמפריע לך עם בן הזוג בצורה פתוחה יחד עם זהירות באופן הבעת צורך, כדי למנוע החמרת המצב. בדרך זו, ברוב המקרים, אפשר להגיע לפתרון. אם אתה נוטר הרגשות רעות בפנים למשך זמן ממושך, הם עלולים להשתרש בליבך ויהיה הרבה יותר קשה לתקן זאת. ישוב עניינים בין בני זוג דומה קצת לעסק - כל אחד צריך לוותר מעט כדי להגיע לעסקה. כשכל בן זוג מוכן להתפשר מעט, בדרך כלל ניתן להגיע לפתרון. חשוב ביותר לזכור שאסור לענות את השני. כגון, לומר דבר שיכאיב לבן הזוג. גם אם יש לך סיבה טובה לכעוס, הזהר כשאתה מבטא זאת, ונסה להביע את טינתך באופן דיפלומטי ומתחשב. כתוב בתורה "ואהבת לרעך כמוך", וכשם שאינך רוצה להפגע ממילים לא יפות, הקפד שלא תאמרן לבן זוגך. בעזרת סבלנות ואהבה ניתן לפתור כמעט כל בעיה, וכך מטפחים את הנישואין.

עשה לך רב

שו"ת מנחת רה"ג
הרב יוסף מונרבי שליט"א

תמונות שאינן צנועות כגון מהילדות וכיוצא בזה, ורק אם היתה קטנה ממש כגון בת ו' או ז' שנים יש מקלין. ולא רק בתמונות יש להקפיד, אלא לאחר פגישה ראשונה או שניה לאחר שברר מבחינה חיצונית את כל ספקותיו צריך זהירות שלא להסתכל במשודכת שכל ההתר הנזכר בשולחן ערוך (אבן העזר ס' כא ס"ג) שמותר להסתכל בפנויה הוא רק "לבדקה" אך לאחר שהחליט צריך להיזהר בשמירת העיניים בכל החומרות והגדרים והוא פשוט ורק באופנים שמסתכל שלא כדרך הנאה.

בספרי ילדים פעמים שיש ציורי נשים, האם ראוי להימנע מלהסתכל בהן?
יש מקלין להסתכל בציור בדוי בדמות של אישה (כגון ספרי ילדים, עלונים וכיוצא בזה) ויש מחמירים. וכמו כן יש מקלין להסתכל בתמונת אישה שכבר מתה מחמת שאין בה דין היראה וגם בזה יש שהחמירו והמחמיר תבוא עליו הברכה. ואם יודע שיגרם לו הרהור, אסור לכולי עלמא.

שכתבו שבמקום שאין מי שיצילה אלא הוא ומחמיר בזה הרי הוא שופך דמים ממש.

יש בתים שנוהגים לתלות תמונת החתונה, מה דעת הרב?
בבתים רבים נפוץ המנהג לתלות תמונות החתן והכלה למזכרת ואף בבתים של יראי ה' נוהגים כן מחמת חסרון ידיעה והוא דבר רע ומכוער הפך גדרי הצניעות. וכמו כן אין שום התר לתלות תמונות שמצולמות נשים בין נשואות ובין פנויות. וכבר האריכו בזה הפוסקים ואסרו אסור.

האם מותר להסתכל בחלונות ראוה כאשר דמויות נשים?
אסור להסתכל על דמויות של נשים (ואפילו צנועות) בחלונות ראוה וכן ראוי לבעל להימנע מללכת עם זוגתו לחנויות של בגדי נשים וכיוצא בזה.

בחור שנמצא בשידוכין, האם מותר לראות תמונות של המשודכת?
יש להחמיר מלהסתכל בתמונות של משודכתו בזמן שבין האירוסין לחתונה ובפרט אם הן

האם מותר להסתכל בקרובותיו?
אין איסור הסתכלות נוהג בקרובות שאין ליבו נוקפו עליהן כגון: סבתא, אימו, ביתו, נכדתו (בין מבנו בין מביתו) אחותו, אחות אביו ואחות אימו (גם כשהן נשואות) אולם איסור הוא להסתכל בחמתו ובכלתו כמו בשאר נשים וכן אסור מן הדין להסתכל באשת אביו ובאשת אחי אביו ואחי אימו, גיטתו, בת אחיו ובת אחותו ובת דודתו (אף שאינן נשואות).

האם יש להקפיד שלא להסתכל על ילדות?
יש המקפידים שלא להסתכל על ילדה מגיל שלוש, ויש המחמירים רק מגיל שבע, ויש המקלים עד גיל י"ב שנים. והכל לפי הענין המקום והזמן.

האם מותר להסתכל באישה לצורך?
לצורך הצלתה הן מבחינה רפואית או סיבות אחרות מותר להסתכל באישה ולא רק שמותר אלא חייב שאם לא כן הרי הוא כאילו שופך דמים וחסיד שוטה יקרא. ויש מהמפרשים

אל תקרי הליכות אלא הלכות

בזמן שקיעה, חלילה להיכנס בספק חילול שבת, ומוטב להשאר בחושך מלחלל שבת על ידי ההדלקה.

צריך להדליק הנרות במקום הנחתם, ולהדליק במקום שמשתמשים בו, ומכל מקום כשיש צורך בדבר, כגון שמדליקים הנר על השולחן, ואחר כך מניחים אותו במנורה גבוהה התלויה, מותר לעשות כן, וכן אם האישה חולה, מותר להביא אצלה הנרות שתדליק בברכה, ואחר כך יקחם משם ויתנם במקום הראוי להם, והיולדת יכולה להדליק בברכה, ויולדת ששופעת דם, וכן אישה נדה בזמן הוסת, צריכה להדליק בברכה, ויולדת שנמצאת בבית חולים אינה צריכה להדליק, ואם מדלקת אינה מברכת.

כלה שמדליקה בביתה בפעם הראשונה אסור לה לברך שהחיינו. וכלה השובתת אצל חמותה, יכולה הכלה להדליק הנרות בברכה בחדר השינה, וחמותה תברך על ההדלקה שבחדר האוכל, והוא הדין לבת נשואה השובתת אצל אימה. ובחורי ישיבה הדרים בפנימיה של הישיבה, וישינים שם כמה בחורים בחדר אחד, די שאחד מהם ידליק בברכה ויוציא את האחרים ידי חובה.

(הבית היהודי חלק א')

להשיג שמן או נרות שעוה, אפשר לצאת ידי חובה בהדלקת חשמל ולברך על ההדלקה.

קבלת שבת אינה תלויה בהדלקת הנרות. ולכן מותר לאישה לעשות מלאכה לאחר ההדלקה כל זמן שלא שקעה החמה, אבל עדיף שהאישה תתנה שאין ברצונה לקבל שבת בהדלקת הנרות ומספיק שתתנה פעם אחת בשנה, ואם שכחה ולא התנתה, רשאית לעשות מלאכה נחוצה לאחר ההדלקה, וכל שכן שרשאית להתפלל מנחה.

האיש שהדליק הנרות, רשאי לעשות מלאכה לאחר ההדלקה ללא תנאי, וכל שכן שרשאי להתפלל מנחה, אבל עדיף שיעשה תנאי לכל הפחות פעם בשנה, ובין האיש ובין האישה שקיבלו עליהם שבת מבעוד יום, רשאים לומר לאדם אחר שעדיין לא קיבל שבת, לעשות להם מלאכה כל זמן שלא שקעה החמה.

אין להדליק הנרות בעוד היום גדול לפני פלג המנחה שהוא שעה ורבע לפני השקיעה, כי אז אינו יכיר שמדליק לכבוד שבת. ואם האישה התאחרה להדליק מאיזה סיבה, אם יודעת בבירור שעדיין לא שקעה החמה יש להדליק בברכה, אבל אם מסופקת

הדלקת נר בשבת היא חובה, ובין האנשים ובין הנשים חייבים להיות בבתיהם נר דולק בשבת, אלא שהנשים מצוות על זה יותר מהאנשים, לפי שהן מצויות בבית והן העוסקות במלאכת הבית. וטוב שהבעל יעסוק בתיקון הנרות והפתילות. ואם ירצה להדליק בחדר אחר תבוא עליו ברכה, אבל לא יברך על הדלקת החדר האחר.

לכתחילה עדיף לאכול במקום הנרות, אבל אם נהנה יותר לאכול בחצר מפני האויר או מפני שבחדר יש זבובים, מותר לקדש ולסעוד בחצר, ואפילו שאינו רואה משם את הנרות, כי הנרות נדלקו לעונג ולא לצער.

החובות מן הדין הוא נר אחד, אבל נוהגים להדליק לפחות שני נרות אחד כנגד "זכור" ואחד כנגד "שמור". והמדקדקין מדליקין שבעה נרות. והזהיר בנרות שבת, זוכה לבנים תלמידי חכמים, ועל כן ראוי לאישה להתפלל לאחר ההדלקה, שתזכה לבנים תלמידי חכמים מאירים בתורה.

מצוה מן המובחר להדליק בשמן זית. ואם אין לו, ידליק בשאר שמנים הנמשכים אחר הפתילה. ואם אין לו שמן מדליק בנרות שעוה. ובמקום שאין אפשרות בשום פנים

משל ונמשל

לבנות עליו בית רחב ידיים. ימי המחסור לימדו את הבן לקח, אילצוהו להסתפק במועט ולחשוב על כל הוצאה. אילו היתה עכשיו בידו קרן כספית, מכלכל היה צעדיו בתבונה. והקבלן מציע סכום הגון, שיכול להושיעו. אך מה יעשה, חזקו עליו דברי אביו, שלא ימכור את הגן. ענה לקבלן בשלילה, השיב פניו ריקם. הקבלן עזב מאוכזב, והבן ירד אל הגן מתוסכל: מדוע עולל לי אבא כן! מדוע אסר עלי למכור את הגן! אילו הייתי מוכרו, הייתי נושע! אבא הבטיחני, שאם אציית לו אוושע. הנה, ציייתי. היכן הישוועה?! שירך דרכו במשעולי הגן, קודר ובראש מורכן, והנה הבחין בחריטה בגזע אחד האילנות ובעפר תיחוח למרגלותיו. הסתקרן. גחן והחל לחפור בידיו. נתקל בלוח עץ, וחשף תיבה כבידה. חילצה והעלה אותה לביתו. מצאה גדושה זהובים, אוצר בלום, ומכתב מאביו: "הבטחתיך שאם תציית תוושע. מעתה, כלכל צעדיך בתבונה!..." והנמשל אמר הרבי מזאלושין זצ"ל: כך ממש, היא זכות האבות. עניינה, שכאשר מרעים אנו מעשינו ומשרכים דרכינו ומאבדים זכויותינו, נחשוף ונגלה את שורש האבות הטמון בנו ונתעורר על ידו לשוב בתשובה שלימה, ולבנות הריסות מצבינו!

(מעייני האמונה)

בספרו "בית יעקב", נשא הצדיק רבי יעקב מזאלושין זצ"ל את משלו. סוחר אדיר הצליח בכל אשר פנה, חוץ מדבר אחד: בנו יחידו לא היה כה מוצלח. קל דעת ונמהר, כילה את ממון אביו והבלים ובעסקים מפוקפקים. אך מה יעשה האב, סוף כל סוף יעבור הרכוש הרב לרשות הבן ויכלה בעשן. בהגיע שעתו קרא לבנו ואמר: "ראה, כל זמן שחייתי, היית מכלה את ממוני ואני שקדתי להוסיף עליו ולמלאות את החיסרון. עתה, הריני מוריש לך רכוש עצום ורב, אך בהכירי אותך יודע אני שתכלהו עד מהרה ותאבדו בענין רע". "למה תאמר כך, אבא!", קרא הבן. ענה האב: "אל תפריע לי עתה. אתה תממש נכס אחרי נכס כדי לכסות את הפסדיך ולאפשר חיי הוללותך - לא, אל תענה לי - הסכת ושמע לצוואתי. הכסף שלך, עשה בו כהבנתך. רק את הבית ואת הגן אל תמכור. נחלת אבות הם, ויהיו לך לפליטה! ואם תציית, תוושע!". ככלותו לצוות, עצם עיניו ונפטר. כאשר אמר כן היה. הבן התהולל בלא מעצור, פיזר כספים על ימין ועל שמאל, השקיע בעסקים כושלים שצברו הפסדים, כל העושר אבד ולא נותר ממנו מאומה. מכר את החנויות ותמורתן בוזבזה. מכר את התכשיטים, את חפצי הערך, ולא נותר לו לבסוף אלא הבית הגדול והריק, והגן הענק המשתרע לצידו. הגיע קבלן, והציע סכום נכבד עבור הגן. מגרש ענק הוא, ואפשר

להצלחת כל התורמים והמסייעים לעלון

לעילוי נשמת האיש היקר והחשוב אבי אנוך קור בן שלמה ופרידה ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האיש היקר והחשוב מזכה הרבים ר' היים אברהם בן נזירה ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האיש היקר המזוכך ביסורים עזרא בן גוהר ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האישה החשובה המזוככת ביסורים פרידה בת מליהה ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת האישה החשובה המזוככת ביסורים שושנה פרהה בת סלימה ת.נ.צ.ב.ה.

רוצה להיות ממזכי הרבים ולהפיץ את העלון? 052-7647449

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: 052-7647449
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון טלפון: 03-5591756 פקס: 03-5584485

